

**Seminari d'aplicacions de l'antropologia i anàlisi de
polítiques d'intervenció social**

Codi: 101255

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia Social i Cultural	OT	3	1
2500256 Antropologia Social i Cultural	OT	4	1

Professor/a de contacte

Nom: Laia Narciso Pedro

Correu electrònic: laia.narciso@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Laia Narciso Pedro

Prerequisits

No hi ha cap requisit previ però es recomana matricular-se després d'haver cursat l'assignatura Anàlisi Antropològica del Món Contemporani.

Objectius

Contextualització:

- L'assignatura analitza la intervenció social de les polítiques públiques i les diverses perspectives d'aplicació de l'antropologia social i cultural. Es centra en les polítiques adreçades a problemes socials i a grups/entorns/sectors de la societat a nivell global i local afectats per aquests problemes.

Objectius formatius:

- Aprendre a fer propostes per aplicar els coneixements i els mètodes de l'antropologia social i cultural al diagnòstic, el disseny, la implementació i l'avaluació de polítiques públiques en diferents àmbits i problemàtiques
- Conèixer els debats teòrics i metodològics rellevants de la relació entre l'antropologia social i cultural i les polítiques públiques a partir de lectures, material audiovisual i d'estudis de cas amb metodologia ABP

Competències

Antropologia Social i Cultural

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Demostrar habilitats per treballar de manera autònoma o en equip per tal d'assolir els objectius planificats, en aquest cas en contextos multiculturals i interdisciplinaris.
- Dissenyar un projecte adaptat als requeriments del demandant i a les característiques i les necessitats de les poblacions objecte d'estudi.
- Fer servir les eines digitals i interpretar fonts documentals específiques de manera crítica.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.
- Intervenir en diferents contextos i camps d'aplicació de l'antropologia (relacions interculturals, desenvolupament i cooperació, parentiu, salut, educació, utilització social de l'espai i altres àrees d'intervenció).
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Valorar els efectes de l'aplicació de models experts d'intervenció social en els grups objecte d'estudi.
- Valorar en termes teòrics, metodològics i ètics les recerques antropològiques encaminades a objectius bàsics o orientades a la intervenció.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques.
2. Avaluar l'ajust sociocultural dels qüestionaris d'enquesta utilitzats en recerques a petita i gran escala.
3. Conciliar en els projectes d'intervenció les demandes de l'Administració i de les poblacions afectades.
4. Conciliar les demandes i les necessitats de les poblacions objecte d'estudi.
5. Conèixer alguns casos pràctics d'intervenció.
6. Conèixer i comprendre les bases de l'aplicació de l'antropologia en intervencions socials i mediambientals.
7. Conèixer i diferenciar els tipus de dissenys d'intervenció, i les potencialitats, les limitacions i els biaixos que tenen.
8. Conèixer i saber portar a la pràctica la participació professional en intervencions en diferents contextos i camps d'aplicació de l'antropologia en l'àmbit de les relacions entre cultura i societat.
9. Discriminar els aspectes metodològics específics de les recerques aplicades.
10. Elaborar un treball individual en el qual s'expliciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.
11. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
12. Expressar les idees amb un vocabulari específic adequat a la disciplina.
13. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics.
14. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
15. Fer un ús ètic de la informació, sobretot quan té caràcter personal.
16. Identificar els aspectes ètics de la intervenció.
17. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
18. Mantenir una conversa adequada al nivell de l'interlocutor.
19. Planificar la feina de manera efectiva individualment o en grup per a la consecució dels objectius plantejats.

20. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
21. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
22. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
23. Reconèixer la importància que tenen els sistemes de desigualtat interna en els processos d'intervenció.
24. Reconèixer les implicacions ètiques de les recerques encaminades a la intervenció.
25. Reconèixer les implicacions ètiques de les relacions etnològiques entaulades durant les pràctiques de treball de camp.
26. Resoldre problemes de manera autònoma.
27. Saber fer dissenys etnogràfics corresponents a canvis programats i els dissenys d'avaluació intermedis i final.
28. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre la relació entre naturalesa, cultura i societat.
29. Valorar la fiabilitat de les fonts, seleccionar dades rellevants i contrastar la informació.

Continguts

L'assignatura es divideix en dos blocs transversals i tres blocs temàtics:

1. De l'estudi dels problemes socials a l'aplicació de l'antropologia a les polítiques públiques: diversitat, desigualtat i justícia social. Teories de la pràctica.
2. Metodologies de la intervenció i teories del canvi: diagnòstic, disseny, implementació i avaluació.
3. Migracions i polítiques d'integració social: reptes per la cohesió social i la pertinença en societats plurals.
4. Conflictes inter-grupals, mediació i resolució de conflictes: reptes i experiències globals i locals.
5. Gènere i política d'igualtat: de les violències contra les dones. Reptes generals i específics de la lluita contra la discriminació i la violència contra les dones a les societats contemporànies.

Metodologia

Activitats formatives:

Classes i seminaris dirigits per la professora basats en lectures de textos acadèmics i anàlisi de mitjans i premsa escrita; informes, normatives i documents polítics; anàlisi de materials audiovisuals relatius als temes de l'assignatura.

Treball en petit grup d'elaboració d'una proposta arran d'un encàrrec fictici i presentació a la resta de grup les setmanes 3 (informe de progrés) a 12 (informe final).

Anàlisi de projectes reals amb la participació d'antropòlegs i antropòlogues professionals.

Metodologia docent:

Exposicions i debats en grup de textos llegits i analitzats sobre casos.

Visionat, forum i qüestionari d'aula sobre els materials audiovisuals d'interès.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions del professorat i experts convidats	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 16, 23, 24, 25, 28
Visionat de documentals i altres activitats d'aula	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 16, 23, 24, 25, 27, 28
Tipus: Supervisades			
Tutories de preparació de treball escrit, tutories individual i col·lectives	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 16, 18, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 28
Tipus: Autònomes			
Estudi de materials, preparació de prova escrita	16	0,64	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 16, 23, 24, 25, 26, 27, 28
Prospeccions empíriques, anàlisi de materials, redacció de treballs escrits	18	0,72	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 16, 23, 24, 25, 26, 27, 28

Avaluació

El sistema d'avaluació continuada consta de tres tipus d'activitats:

Activitat 1) Quatre proves individuals (del mateix format que els exercicis d'aula), una per cada mòdul temàtic. Valor: 40% de la nota final.

Activitat 2) Un projecte en equip d'exploració diganòstica i proposta d'intervenció en un dels temes proposats per la professora i exposició oral del treball. Avaluació amb rúbrica específica que es lliura als estudiants amb l'objectiu de millorar els seus punts febles. Valor: 40% de la nota final.

Activitat 3) Cinc exercicis a l'aula per parelles/en grup. Lectura i anàlisi de textos relacionats amb els blocs temàtics, i presentació oral dels resultats (fòrum-debat). Valor: 20% de la nota final.

El protagonisme en el procés d'ensenyament-aprenentatge el té l'alumnat i sota aquesta premissa s'ha dissenyat una metodologia basada en el treball continu, i per tant l'assistència és important en aquesta assignatura.

- En el moment de realització de cada activitat evaluativa, la professora informarà l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.
- En cas que l'alumnat realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Avaluació única

Aquesta assignatura/mòdul no preveu el sistema d'avaluació única.

Recuperació

Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total.

Si no s'aproven, els treballs individuals i el projecte d'equip poden ser objecte de reavaluació seguint les indicacions de la correcció.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament de treballs escrits	40%	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28
Participació discussió en grup. Fòrum debat	20%	14	0,56	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 23, 24, 25, 27, 28, 29
Prova escrita i comentari de textos	40%	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 16, 17, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 28

Bibliografia

REFERÈNCIES GENERALS (comunes a l'assignatura Intervenció Social: es proporcionaran textos específics de cada bloc)

Alvermann, Donna E. "Narrative approaches." *Handbook of Reading Research. Vol III* (2002): 47-64.

Aguilar Villanueva, Luís F. 2007 La implementación de las políticas. Mexico: Miguel Angel Porrúa.

Biglia, Barbara. 2014. Avances, dilemas y retos de las epistemologías feministas en la investigación social. En "Otras formas de (re)conocer: reflexiones, herramientas y aplicaciones desde la investigación feminsita", p. 21-44.

Borofsky, Robert, and Antonio De Lauri. "Public anthropology in changing times." *Public Anthropologist* 1.1 (2019): 3-19.

Canals Sala, Josep. 1999. La antropología en los estudios de trabajo social: del exótico externo a la alteridad interna, en Antropología más allá de la academia: Aplicaciones, Contribuciones, Prácticas e Intervención Social. Santiago de Compostela: FAAEE.

Checker, Melissa. "Anthropology in the public sphere, 2008: emerging trends and significant impacts." *American Anthropologist* 111.2 (2009): 162-169.

Cruz, Isabel. 2002. Introducción a La Antropología para la Intervención Social. Valencia: Tirant lo Blanch.

Dattatreyan, E. Gabriel, and Isaac Marrero-Guillamón. 2019. "Introduction: Multimodal anthropology and the politics of invention." *American Anthropologist* 121.1 (2019): 220-228.

Shore, Cris, and Susana Durão. "From a political anthropology to an anthropology of policy: interview with Cris Shore. By Susana Durão." *Etnográfica. Revista do Centro em Rede de Investigação em Antropologia* 14.3 (2010): 595-614.

Ervin, Alexander. "M. 2000 Applied anthropology: tools and perspectives for contemporary practice."

Franzé, Adela 2013. Presentación del monográfico Antropología y Políticas públicas. *Revista de Antropología Social*, 22, 9-23.

Fraser, Nancy & Lamas, Marta. 1991. La lucha por las necesidades: esbozo de una teoría crítica socialista-feminista de la cultura política del capitalismo tardío. Debate feminista, 3, 3-40.

Martín, Juan Carlos Gimeno. "Antropología (s) de orientación pública:"asomarse unos centímetros más allá del borde, ahí donde la perspectiva se amplía ligeramente". " *Antropología de orientación pública: visibilización y compromiso de la antropología* (2008): 247-75.

Hamann, Edmund T., et al. "Educational policy as a matter for anthropologists' scholarly and applied engagement." *Unpublished MS, no department, Council of Anthropology and Education* (2007).

Hannerz, Ulf. "Diversity is our business." *American Anthropologist* 112.4(2010): 539-551.

Hannerz, Ulf. "Studying down, up, sideways, through, backwards, forwards, away and at home: Reflections on the field worries of an expansive discipline." *Locating the Field*. Routledge, 2020. 23-41.

Jabardo, Mercedes. 2008. Introducción: Preguntas y reflexiones en torno a una antropología de orientación pública. In: Jabardo M, Monreal P, and Palenzuela P (eds), *Antropología de orientación pública: visibilización y compromiso de la antropología*. XI Congreso de Antropología de la FAAEE, Donostia: Ankulegi Antropologia Elkartea.

Lamphere, Louise. "The convergence of applied, practicing, and public anthropology in the 21st century." *Human Organization* 63.4 (2004): 431-443.

Lassiter, Luke Eric. "Collaborative ethnography and public anthropology." *Current anthropology* 46.1 (2005): 83-106.

Lassiter, Luke Eric. "Moving past public anthropology and doing collaborative research." *napa Bulletin* 29.1 (2008): 70-86.

Okongwu, Anne Francis, and Joan P. Mencher. "The anthropology of public policy: shifting terrains." *Annual Review of Anthropology* 29.1 (2000): 107-124.

Osburn, Joe, Guy Caruso, and Wolf Wolfensberger. "The Concept of "Best Practice": A brief overview of its meanings, scope, uses, and shortcomings." *International Journal of Disability, Development and Education* 58.3 (2011): 213-222.

Podjed, Dan, Meta Gorup, and Alenka Bezjak Mlakar. "Applied anthropology in Europe: Historical obstacles, current situation, future challenges." *Anthropology in Action* 23.2 (2016): 53-63.

Rogers, Patricia. 2004. "La teoría del cambio." *Síntesis metodológicas: evaluación de impacto* 2 (2014): 1-14.

Pink, Sarah. 2004. "Guest editor's introduction: Applied visual anthropology social intervention, visual methodologies and anthropology theory." *Visual Anthropology Review* 20.1 (2004): 3-16.

Romaní Alfonso, Oriol. 2006. "Barcelona desde la Academia (o los avatares de una antropología implicada)", a: Feixa C. (dir.); Porzio L.; RecioC. (coords.). *Jóvenes latinos enBarcelona. Espacio público y cultura urbana*, Barcelona.

Ruiz Ballesteros, Esteban. 2005. Intervención social: cultura, discursos y poder: aportaciones desde la Antropología. Madrid:Talasa.

Schwegler, Tara, and Michael G. Powell. "Unruly experts: Methods and forms of collaboration in the anthropology of public policy." *Anthropology in Action* 15.2 (2008): 1-9.

Shore, Cris. 2010. La antropología y el estudio de la política pública: Reflexiones sobre la "formulación" de las políticas. *Antípoda*, 10(Junio), 21-49.

Stull, Donald D. 2019. Collaborative research and social change: Applied anthropology in action. Routledge.

Tello, Claudia Beatriz. 2017. Antropología e intervención social. Libros de Cátedra.

Van Willigen, John. 1986. Applied Anthropology: An Introduction. Massachusetts: Bergin and Garvey.

Vargas-Cetina, Gabriela. "Do Locals Need OurHelp? On Participatory Research in Anthropology." *Annals of Anthropological Practice* 44.2 (2020): 202-207.

Vindrola-Padros, Cecilia, and Ginger A. Johnson. 2020. "Rapid techniques in qualitative research: a critical review of the literature." *Qualitative Health Research* 30.10 (2020): 1596-1604.

Wedel JR, Shore C, Feldman G, et al. 2005. Towards an Anthropology of Public Policy. *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 600(July), 30-51.

Programari

No requereix programari específic.